

forts

”Min mamma var en kvinna som jag ofta har föraktat”

En vuxen kvinna som tar farväl av sin döda mamma är huvudpersonen i Doris Dahlins nya roman *Till mamma på mors dag* som ännu inte har kommit ut i bokhandeln. Här är ett utdrag, exklusivt för dig som läser *Psykologi & Hälsa*. Av Doris Dahlin

● Jag är nu själv den äldsta kvinnan. Min mor och min mormor är döda. En dag skall också jag dö och min förstfödda dotter Chatarina ska då överta min roll som den äldsta kvinnan.

I morse simmade jag tusen meter innan jag åt min frukost. Det är så jag brukar göra. Långsamma simtag medan jag lyssnar till den stilla musiken och ser upp mot bassängkanten, mot den stora vita lyktan med två blockljus. Jag minns att jag såg att ett av ljusen var mycket längre än det andra, innan allt plötsligt snurrade runt för mig. Ett starkt illamående nådde mig samtidigt och det var endast med stor möda jag kunde sega upp mig på bassängkanten. När jag satte mig för att vila i en av stolarna där uppe, såg jag plötsligt min mamma. Hon njöt av det varma bassängvattnet, av varje simtag. Långa, loja rörelser. Precis som mina egna. Hon hade den orangebruna badträkten hon haft i snart tjugo år, den bubblande badmössan av gummi. Jag ville ropa på henne men visste att det inte var någon idé.

Vad vill du mamma? Vad gör du här?

Ljusen speglade sig i vattnet, bröts av mammas gup-

pande huvud.

Det är nu kväll. Det luktar mammapuder. En aningen söt men ändå luftig doft, som alltid dröjde sig kvar i mina näsborrar långt efter det att hon gått till sin städning.

(___)

Min mamma var en kvinna jag ofta föraktat. Hon sade aldrig något utan att först undra om det var rätt sak att säga. Tyckte hon illa om någon, lade hon huvudet på sned, talade än högre och ljusare och tog dem gärna bevekande på armen medan hon berömde deras vackra klädsel, det unika halsbandet, den klädsamma frisyren. Sade någon att den bruna soffan var grön, nickade hon genast inställsamt, bekräftade att den gröna soffan var skön att sitta i.

Fanns det något elakt att säga sade hon det. Så var också min mamma.

Hela sitt liv ville hon lämna min pappa men väntade i stället på att han skulle lämna henne. När han slutligen gjorde det blev detta en katastrof. Ändå hade hon alltid sökt sig till andra män utan att någon sin fullfölja det. Jag lärde mig avsky skrottet som

klingade lite extra flickaktigt, rösten som blev än ljusare, ögonen som vidgades, vilade alltför länge i den andres. Hon hissade upp den strutformade bysthållaren extra mycket de där kvällarna, bad mig om hjälp med korsetten, drog noga strumpsömmarna raka, dansade gärna med dem, lät dem ta på henne.

Det räckte för henne. Mer blev det inte, det är jag ganska säker på.

När pappa nu gick sin väg upphörde skratten, ögonlek.

(___)

Månaden innan min mamma skulle fylla 84 år dog hon mycket plötsligt. En brusten kroppspulsåder, sa doktorn, men jag vet inte. Hon hade haft alltmer ont, synen var sämre, hörseln började avta. Hon hade helt enkelt levt färdigt.

Hon hade alltid gjort som hon ville och nu ville hon dö. Hon ville inte flytta till äldreboendet vi ordnat till henne. Hon ville dö.

Och nu står jag där med hennes lägenhet. Femtiotvå

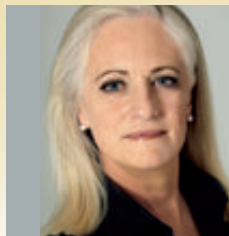
kvadratmeter överfyllda med porslinsfigurer, buckliga aluminiumkastruller, diskade glasskartonger, prydligt tvättade och hoplagda strumpbyxor och utslitna trosor, snörbuntar, hopvikta papperspåsar, välmanglat sänglinne och de senaste tio årens ouppackade julklappar och födelsedagspresenter. Två trappor ned finns inte bara hennes egna källarförråd utan även ett extra sådant som hon lyckats övertala vaktmästaren att hon borde få.

Jag står där med alla möbler som ingen vill ha. Med tjugofyra silverexemplar av knivar, gafflar, sillgafflar, sopskedar och dessertskedar.

(___)

Jag sitter där bland svarta sopsäckar, tomma flyttkartonger och papperskassar från Ica-affären i portgången bredvid.

Än en gång är jag städerskas dotter. Den jag en gång var och alltid fortsatt vara. Vad är det väl att vara tjänstekvinnans son mot att vara en städerskas dotter. ●

Doris Dahlins kommande roman *Till mamma på morsdag* utkommer våren 2011. Doris har tidigare publicerat romanerna *Ockupationsleken*, 1971, *Skammens boning*, 2007, *Vi vet nog vem du är*, 2008. Hon har även deltagit i antologierna *Tala om klass*, 2006, och *Vi var många - minnen från 70-talets kvinnokamp*, 2010. Mer info: dorisdahlin.se.